

КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ДО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Шайнюк Х.Ю.

*студентка факультету філології та журналістики,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
м. Тернопіль, Україна*

Останнім часом в Україні відбувається реформа освіти, здійснюється пошук нових засобів та прийомів оптимізації навчального процесу з метою підвищення ефективності професійного навчання. Згідно з Національною доктриною розвитку освіти (2002 р.), в Україні визначено пріоритети розвитку освіти, відбувається багатогранний процес її модернізації з урахуванням сучасних змін у суспільному розвитку, новизни особистісних та соціальних вимог до системи професійної освіти.

Культурологічний підхід до вивчення іноземної мови та формування іншомовної соціокультурної компетентності сприяє формуванню глобального мислення студентів та створює інтелектуальну базу для їхньої майбутньої професійної діяльності. Такий підхід створює умови для зосередження уваги студентів на загальнолюдських цінностях, сприяє зростанню інтересу до чужої культури і мови. Будь-який навчальний матеріал має розглядатися з точки зору його культурологічного компонента та впливу на формування у студента готовності до взаєморозуміння, налаштованості на співпрацю, позбавлення негативних стереотипів у сприйнятті представників інших культур [3].

Все більш популярним стає комунікативний підхід до вивчення іноземної мови, що передбачає обмін інформацією і взаєморозуміння між носіями різних мовних груп як представників різних культур.

Навчання іноземної мови містить в собі соціокультурний елемент, який допомагає зрозуміти зміст навчання і дає можливість вивчати мову з її специфічними правилами, нормами і традиціями у спілкуванні. Такий метод навчання розширює оволодіння мовою в реальній сфері спілкування, а також підвищує інтерес студентів до вивчення іноземної мови. Одним з сучасних підходів до навчання у вищій школі є підхід, що має назву «навчання на місці» (з англ. place-based learning), полягає в тому, що викладачі та студенти беруть участь у вирішенні проблем громади. Такий підхід відрізняється від традиційного аудиторного навчання тим, що першочерговим джерелом навчання є місцева історія, культура, економіка, література та мистецтво, що і є місцем навчання.

Метою даного підходу є навчити студентів, перш за все, не національним чи глобальним темам та проблемам, а ознайомити їх з актуальними місцевими проблемами та питаннями, тому що, на думку розробників методу, студенти повинні дізнатися спочатку про оточуюче середовище якомога більше й

отримати базові знання з історії, економіки, культури тощо, а потім вивчати ширші аспекти і дисципліни. Іноді такий підхід ще називають «навчання послугам та залучення до громадського життя» (з англ. Service Learning and Community Engagement).

Одним з яскравих прикладів такого підходу до навчання є чотирирічна мандрівна школа «Мисли глобально» (Think Global School), студенти якої кожен семестр навчаються у новій країні та поглиблюють свої знання з різних дисциплін. У межах нашого університету такий підхід реалізовується завдяки проведенню занять у формі екскурсій під час вивчення теми «Економіка Одеського регіону (The Economy of Odessa Region)», лекцій із запрошенням громадських діячів та експертів з певного профілю, створення мультимедійних презентацій з соціально-економічних та культурологічних тем тощо [2].

Зважаючи на те, що комунікативний підхід займає перше місце серед інших методик, все ж таки він є недостатньо вивченим на сьогоднішній день. Вперше комунікативний підхід був запропонований Б. В. Біляєвим, І. Л. Бімом, Є.І. Пасівим. Основна мета цієї методики полягає у тому, щоб занурити студента в англomовне середовище, навчити спілкуватися англійською мовою, вивчати лексику.

Комунікативний підхід передбачає взаємодію між студентами, парні та групові завдання, чи то аудіювання. Перевагами комунікативного підходу є формування навичок спілкування та неформальна форма навчання [1].

Отже, культурологічний підхід до вивчення іноземної мови є важливим та потрібним у сучасному світі.

Використання культурологічного елемента урізноманітнює процес вивчення іноземної мови за допомогою ефективних та різнопланових методів, формує позитивне ставлення до неї, чим полегшує сприйняття матеріалу. Кожен із методів розвиває конкретні види мовної комунікації, характеризується незмінними функціями, має свої переваги та недоліки, проте найголовніше – усі вони є допоміжними при вивченні певної іноземної мови.

Література:

1. Комісаренко Т. Методи ефективного вивчення англійської мови. URL: <https://www.cuspu.edu.ua/ua>.
2. Коваленко Ю. В. Ефективність сучасних підходів у процесі вивчення іноземної мови за професійним спрямуванням у ВНЗ. 2010. URL: http://www.rusnauka.com/1_KAND_2010/Pedagogica/5_57388.doc.htm 9.
3. Зайцева Л. С. Культурологічний підхід до вивчення іноземних мов. URL: http://www.rusnauka.com/4_SND_2011/Pedagogica/4_79515.doc.htm.
4. Бондаренко Л. М. Міжкультурний контакт як фактор мотивації при навчанні будь-якій мові як іноземній. Наукові праці. Том 36. Випуск 23. С. 101-104. URL: <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/naukpraci/pedagogika/2004/36-23-18.pdf>.